

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL AVTOKOM SIA SKUNDO**

2020 m. liepos 20 d. Nr. S-137 (7-111/2020)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš komisijos pirmininkės Editos Galiauskaitės, narių Evaldo Raistenskiego, Rasos Stravinskaitės, Andriaus Veniaus, Vilmos Vildžiūnaitės (pranešėja), išnagrinėjo AVTOKOM SIA (toliau – Pareiškėjas, Bendrovė) atstovaujamo uždarnosios akcinės bendrovės „EBV Finance“ 2020-05-14 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Atsakovas, Inspekcija, mokesčių administratorius) 2020-04-29 sprendimo Nr. 69-50 (toliau – Sprendimas). Pareiškėjo ir Atsakovo atstovai 2020-06-09 Komisijos posėdyje nedalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėja Inspekcijai pateikė prašymą Nr. LV80399000 (toliau – Prašymas) grąžinti Lietuvos Respublikoje sumokėtą 399,75 Eur pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM). Prašymas buvo pateiktas Prašymų grąžinti kitose valstybėse narėse įsikūrusiems apmokestinamiesiems asmenims jų Lietuvos Respublikoje sumokėtą PVM pateikimo ir nagrinėjimo bei PVM grąžinimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 3 punkte nustatyta tvarka, siekiant įgyvendinti PVM grąžinimo procedūrą Lietuvoje neįsisteigusiam asmeniui AVTOKOM SIA.

Vilniaus apskrities valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – Vilniaus AVMI), išnagrinėjusi Prašymą, priėmė 2020-03-24 sprendimą Nr. (9.89) 460-1187, kuriuo nusprendė grąžinti 399,75 Eur PVM. Atstovas Vilniaus AVMI 2020-03-30 raštu Nr. (9.89) 46-MPD-2596 (toliau – Raštas) buvo informuotas, kad grąžintina PVM suma (399,75 Eur) bus pervesta Latvijos mokesčių administratoriui, vadovaujantis Tarybos Direktyvos 2010/24/ES Dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis (toliau – Direktyva dėl savitarpio pagalbos) 10 straipsniu, nes Pareiškėjas yra skolingas savo šalies mokesčių administratoriui. Inspekcija Sprendimu Vilniaus AVMI sprendimą patvirtino.

Dėl Vilniaus AVMI sprendimo neteisėtumo

Pareiškėjas nurodo, kad pagrindines PVM grąžinimo procedūros Lietuvoje neįsisteigusiam asmeniui taisykles nustato Europos Sąjungos 2008 m. vasario 12 d. Tarybos direktyva Nr. 2008/9/EB, nustatanti Direktyvoje 2006/112/EB numatyto pridėtinės vertės mokesčio grąžinimo apmokestinamiesiems asmenims, kurie nėra įsisteigę PVM grąžinančioje valstybėje narėje, o yra įsisteigę kitoje valstybėje narėje, išsamias taisykles (toliau – Direktyva dėl PVM grąžinimo). Pareiškėjo teigimu, Taisyklės ir Direktyva dėl PVM grąžinimo nustato pagrindines PVM grąžinimo Lietuvoje neįsisteigusiam asmeniui procedūrų vykdymo taisykles. Nei Taisyklės, nei Direktyva nenumato jokių galimybių ir (ar) išimčių, suteikiančių teisę nacionaliniams mokesčių administratoriams savarankiškai spręsti dėl PVM grąžintinių sumų pervedimo kitiems asmenims, nei prašymą pateikęs asmuo. Pareiškėjo teigimu, Direktyva nenumato jokių galimybių tiesiogiai pervesti grąžintinių PVM sumų nei Latvijos, nei kitos

valstybės mokesčių administratoriui. Vilniaus AVMI Rašte pateikta nuoroda į Direktyvos dėl savitarpio pagalbos 10 straipsnį apskritai nėra susijusi su PVM grąžinimo šalyje neįsisteigusiems asmenims procedūros vykdymu ir nesuteikia teisės mokesčių administratoriui daryti jokių išimčių vykdant PVM grąžinimo šalyje neįsisteigusiems asmenims procedūras bei nesuteikia jokios teisės ar galimybių Vilniaus AVMI pervesti grąžintinas PVM sumas ne į Prašyme nurodytą banko sąskaitą, kaip tai yra nurodyta Taisyklių 16 punkte.

Pastebėtina ir tai, kad Vilniaus AVMI sprendime nenurodė informacijos, kad vykdo reikalavimą vadovaudamasi Lietuvos Respublikos savitarpio pagalbos išieškant mokesčius įstatymo (toliau – SPIMĮ) nuostatomis, tik pateikė bendro pobūdžio abstrakčią informaciją, kad atsisakydama grąžinti mokestinę nepriemoką Pareiškėjui, remiasi Direktyvos dėl savitarpio pagalbos 10 str. nuostatomis, kurios nėra ir negali būti taikomos tiesiogiai. Nei Vilniaus AVMI sprendime, nei Rašte nėra nurodyta jokia konkreti teisės norma, taip pat jokia konkreti nuostata, kuri galėtų pateisinti Vilniaus AVMI sprendimą grąžintinas PVM sumas pagal Prašymą pervesti tiesiogiai Latvijos mokesčių administratoriui, kas akivaizdžiai įrodo Vilniaus AVMI Sprendimo neteisėtumą ir nepagrįstumą. Vilniaus AVMI Sprendimu priėmė sprendimą grąžinti grąžintiną mokesčio sumą ne į Prašyme nurodytą banko sąskaitą, o kitam asmeniui.

Pareiškėjas atkreipia dėmesį į tai, kad Vilniaus AVMI Rašte pateiktas pasiūlymas kreiptis į Latvijos mokesčių administratorių dėl papildomos informacijos, vertintinas kaip akivaizdus atsisakymas vykdyti Vilniaus AVMI, kaip mokesčių administratoriaus, pareigas, įtvirtintas Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 32 straipsnio 2, 3 ir 4 punktuose, kurie reikalauja, kad mokesčių administratorius vykdydamas mokesčių administravimo procedūras nepažeistų mokesčių mokėtojų teisių, tiksliai laikytųsi mokesčių teisės aktų ir pagal kompetenciją gintų teisėtus valstybės interesus. Šiuo atveju nemotyvuotas ir bendro pobūdžio nurodymas kreiptis į Latvijos mokesčių administratorių vertintinas ne tik kaip Direktyvos 23 straipsnio 2 dalyje nustatytos taisyklės, kad už tinkamą PVM grąžinimo procedūrų vykdymą atsako PVM grąžinimą vykdančias mokesčių administratorius, pažeidimas bet ir kaip akivaizdus gero mokesčių administravimo ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio nuostatose įtvirtintų įstatymų viršenybės, nepiktnaudžiavimo valdžia, atsakomybės už priimtus sprendimus ir išsamumo principų pažeidimas.

Nei Vilniaus AVMI, nei Inspekcija kartu su ginčijamais sprendimais nepateikė jokių įrodymų, kurie leistų įsitikinti, kad Latvijos mokesčių administratorius apskritai buvo pateikęs 2019-12-04 arba 2019-12-05 raštus, todėl Vilniaus AVMI ir Atsakovas pateikiamos informacijos apie Latvijos mokesčių administratoriaus tariamai pateiktus prašymus nesutapimas leidžia pagrįstai abejoti, ar apskritai Latvijos mokesčių administratorius pateikė Suvienodintą dokumentą, leidžiantį vykdyti reikalavimus, vadovaujantis Direktyva 2010/24/ES.

Dėl Inspekcijos Sprendimo neteisėtumo

Pareiškėjas nurodo, kad Inspekcija Sprendime nenurodė konkrečios SPIMĮ ir (ar) Direktyvos dėl savitarpio pagalbos nuostatos, kuri suteiktų teisę pagal specialią procedūrą grąžintinas PVM sumas pervesti tiesiogiai Latvijos mokesčių administratoriui, pažeidžiant Direktyvoje ir nacionalinėse Taisyklėse nustatytą specialią PVM grąžinimo procedūrą.

Pareiškėjas pabrėžia, kad Direktyvos nuostatų pagrindu grąžintinoms PVM sumoms taikoma speciali permokos grąžinimo procedūra, kuri skiriasi nuo įprastinės mokesčių permokos grąžinimo procedūros – Direktyvos pagrindu grąžintinos PVM sumos grąžinamos laikantis ne bendrųjų mokesčių permokos grąžinimo / įskaitymo taisyklių ir procedūrų, o Taisyklėse nustatytos specialios PVM permokos grąžinimo procedūros ir tvarkos.

Pareiškėjas nurodo, kad analizuojant SPIMĮ nuostatas, užsienio mokesčių administratorių prašymai vykdyti išieškojimą turėtų būti vykdomi, vadovaujantis SPIMĮ 11 straipsnio nuostatomis, kurios numato, kad Lietuvos Respublikos institucija, vykdydama prašančiosios institucijos prašymą vykdyti išieškojimą, atlieka jos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas procedūras, kurias taiko tiesioginiams asmenų įsiskolinimams išieškoti. Vadovaujantis SPIMĮ 11 straipsnio 1 dalies nuostatomis, užsienio mokesčių administratorių prašymai vykdyti išieškojimą vykdomi taikant MAĮ mokesčių išieškojimui nustatytas

procedūras. Pastebējina, kad MAĪ nuostatos nenumato tokios vykdymo (išieškojimo) procedūros, kurios pagrindu mokestinē permoka galētū būti gražinama ne mokesčū mokētoju, bet trečiam asmeniui (užsienio mokesčū administratoriui). Mokestinēs nepriemokos priverstinio išieškojimo būdai reglamentuoti MAĪ 106 straipsnyje, kuriame taip pat nėra numatyta tokios mokestinēs nepriemokos išieškojimo procedūros, kaip PVM permokos, gražinamos laikantis Direktyvoje nustatytos specialiosios procedūros, pervedimas tretiesiems asmenims.

Pareiškējas pažymi, kad Direktyva nustato detalias PVM permokos gražinimo procedūros vykdymo taisykles, todėl Direktyvos nuostatos turi tiesioginio veikimo galiā. Vertinant nacionalines teisēs aktū nuostatas matyti, kad nėra vienos teisēs normos, kuri suteiktū galimybē nukrypti nuo Direktyvoje nustatytos PVM permokos gražinimo tvarkos, ar jos nesilaikyti.

Pareiškējas nurodo, kad neužbaigus Direktyvoje reglamentuotos PVM gražinimo procedūros yra draudžiama pervesti gražintinas PVM sumas kitiems asmenims, įskaitant ir užsienio mokesčū administratorius. Inspekcija Sprendime nepateikē ir nenurodē aiškaus teisinio pagrindo, kuriuo remiantis buvo priimtas sprendimas PVM permokā gražinti ne į prašyme dėl PVM permokos gražinimo nurodytā sąskaitā, kas pagrindžia šio Pareiškējo skundo argumentus, kad Inspekcijos Sprendimas yra neteisētas ir nepagrįstas.

Dėl ES teisēs taikymo ir aiškinimo

Pareiškējas pažymi, kad Inspekcija Sprendime remiasi Direktyvos dėl savitarpio pagalbos nuostatomis, kurios tariamai suteikia teisę nukrypti nuo Direktyvos nuostatū ir gražintinas PVM sumas pervesti tiesiogiai užsienio mokesčū administratoriui, iki galo neužbaigus Direktyvoje nustatytos PVM permokos gražinimo procedūros, taip pat nesilaikant Direktyvoje ir ją įgyvendinančiose nacionalinėse Taisyklēs nustatytos tvarkos. Pareiškējo nuomone, mokestinio ginčo baigtis yra susijusi su Direktyvos dėl savitarpio pagalbos ir Direktyvos dėl PVM gražinimo nuostatū taikymu ir aiškinimu. Mokestinio ginčo baigtis priklauso nuo išvados, ar, remiantis Direktyvos dėl savitarpio pagalbos nuostatomis, yra leidžiama nukrypti nuo Direktyvoje dėl PVM gražinimo ir ją įgyvendinančiose nacionalinėse Taisyklēse nustatytos specialiosios PVM permokos gražinimo tvarkos, t. y. PVM permokā gražinti ne prašymā pateikusiam asmeniui, bet tiesiogiai užsienio mokesčū administratoriui, kuris yra pateikēs Suvienodintā dokumentā.

Pareiškējas nurodo ir pažymi, kad nagrinējamu atveju kilēs ginčas yra susijęs su Direktyvoje dėl PVM gražinimo ir Direktyvos dėl savitarpio pagalbos nuostatū kolizija bei objektyvia būtinybe ją išspręsti. Šiuo atveju nei ESTT praktikoje, nei minimose Direktyvose nėra pateikta ir nurodyta jokiū aiškiū kolizijos sprendimo taisykliū. Direktyvoje dėl PVM gražinimo nėra tiesiogiai reglamentuojama, kaip turi būti vykdoma PVM permokos gražinimo procedūra, kai užsienio mokesčū administratorius pateikia Suvienodintā dokumentā, leidžiantį vykdyti reikalavimus, vadovaujantis Direktyva dėl savitarpio pagalbos. Pareiškējo nuomone, yra būtina kreiptis į ESTT dėl prejudicinio sprendimo gavimo ir pateikti klausimus:

1) Ar Direktyvos dėl PVM gražinimo nuostatos gali būti aiškinamos, kaip leidžiančios į Direktyvos dėl PVM gražinimo pagrindu gražintinas PVM sumas nukreipti išieškojimā pagal užsienio mokesčū administratoriaus suvienodintā prašymā, pateiktā pagal Direktyvos dėl savitarpio pagalbos nuostatas iki Direktyvoje dėl PVM gražinimo nustatytos PVM gražinimo procedūros užbaigimo momento, t. y. iki gražintinū PVM permokū sumū įskaitymo į mokesčū mokētojo ar jo atstovo prašyme gražinti PVM nurodytā banko sąskaitā;

2) Ar, vadovaujantis Direktyvos dėl savitarpio pagalbos nuostatomis, prašymā gražinti PVM permokā Direktyvoje nustatyta tvarka vykdančiam mokesčū administratoriui yra leidžiama nukrypti nuo Direktyvoje dėl PVM gražinimo ir jos pagrindu priimtose nacionalinėse taisyklēse nustatytos procedūros ir PVM permokā gražinti ne prašyme gražinti PVM nurodytam asmeniui, bet suvienodintā prašymā vykdyti išieškojimā pagal Direktyvos dėl savitarpio pagalbos nuostatas pateikusiam mokesčū administratoriui.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Pareiškėjas prašo panaikinti Inspekcijos Sprendimą kaip neteisėtą ir nepagrįstą ir perduoti Pareiškėjo skundą nagrinėti Inspekcijai pakartotinai.

Inspekcija Sprendime nurodė, kad pagal MAĮ 29 straipsnio 1 dalies nuostatas centrinis mokesčių administratorius pagal savo kompetenciją bendradarbiauja su Europos Sąjungos valstybių narių mokesčių administracijomis (kompetentingomis institucijomis) keisdamas informacija apie mokesčių mokėtojus, atlikdamas bendrus patikrinimus bei pagal Europos Sąjungos valstybių narių mokesčių administracijų (kompetentingų institucijų) prašymus išieškodamas mokesčines nepriemokas arba kreipdamasis į minėtas institucijas dėl mokesčines nepriemokos išieškojimo. MAĮ 29 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Prašymuose nurodytos sumos, už kurių išieškojimą pagal SPIMĮ nuostatas atsakingas mokesčių administratorius, išieškomos kaip mokesčines nepriemokas šio Įstatymo nustatyta tvarka.

Inspekcija nurodė, kad pagal SPIMĮ 15 straipsnio 1 dalį, ginčus dėl prašančiosios institucijos reikalavimo, dokumento, kuriuo leidžiama vykdyti išieškojimą prašančiojoje valstybėje narėje, suvienodinto dokumento, pagalbos prašymo nagrinėja prašančiosios institucijos valstybės narės įstaigos. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad ginčai dėl išieškojimo procedūros Lietuvoje arba dėl Lietuvos Respublikos institucijos pateikto pranešimo apie su reikalavimais susijusių dokumentų galiojimą nagrinėjami Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka. Inspekcija pažymėjo, jog Europos Sąjungos Teisingumo Teismas savo praktikoje yra paaiškinęs, kad pagal Direktyvos 2010/24 14 str. 1 dalį ginčijant reikalavimą, pirminį dokumentą, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą prašančiojoje valstybėje narėje, suvienodintą dokumentą, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, arba pranešimą, kurį pateikė prašančiosios valstybės narės kompetentinga institucija, reikia kreiptis į šios valstybės narės kompetentingas įstaigas, o ne į valstybės narės, į kurią kreipiamasi, įstaigas, kurių priežiūros įgaliojimai pagal 14 straipsnio 2 dalį aiškiai apribojami pastarosios valstybės narės teisės aktais (2018 m. balandžio 26 d. Sprendimo *Donnellan*, C 34/17, EU:C:2018:282, 43 ir 44 punktai). Atvirkščiai, ginčai dėl vykdymo priemonių, kurių imamasi valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, arba ginčai dėl institucijos, į kurią kreipiamasi, pateikto pranešimo galiojimo pateikiami nagrinėti šios valstybės narės kompetentingai įstaigai pagal šios valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus, nes šios įstaigos padėtis yra geriausia aiškinti savo nacionalinę teisę ir pagal ją nuspręsti dėl priemonės teisėtumo (kiek tai susiję su Direktyva 76/308, žr. 2010 m. sausio 14 d. Sprendimo *Kyrian*, C 233/08, EU:C:2010:11, 39, 40 ir 49 punktus).

Inspekcija nurodė, jog Lietuvos Respublikos mokesčių administratorius vykdo užsienio valstybių kompetentingų institucijų prašymus išieškoti mokesčines nepriemokas tik tuo atveju, jeigu šiuose prašymuose yra numatyta ši informacija: 1) dokumento, kuriuo leidžiama vykdyti išieškojimą prašančiojoje valstybėje narėje, turinys: reikalavimo aprašymas, laikotarpis, kurį apima reikalavimas, išieškotina bendra suma (pagrindinė suma, delspinigiai ir kita), vykdymo procesui svarbios datos, pirminio dokumento, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą, indentifikavimui svarbi informacija; 2) skolininko vardas, pavardė (pavadinimas) ir kiti skolininko asmeniui nustatyti svarbūs duomenys; 3) įstaigos, atsakingos už reikalavimo nustatymą, arba įstaigos, kurioje galima gauti daugiau informacijos apie reikalavimą arba galimybes ginčyti mokėjimo prievolę, pavadinimas, adresas ir kiti duomenys ryšiams palaikyti. Todėl tuo atveju, jeigu mokesčių administratorius neturi galimybės atsakyti į mokesčių mokėtojų pateiktus klausimus, susijusius su susidariusiomis nepriemokomis, laikotarpiu ar pan., mokesčių mokėtojas turi kreiptis į prašančiosios valstybės kompetentingą instituciją su prašymu paaiškinti iškilusius klausimus.

Inspekcija pažymėjo, kad Pareiškėjas 2020-01-17 pateikė prašymą gražinti 399,75 Eur PVM. Vilniaus AVMI, išnagrinėjusi prašymą, 2020-03-24 sprendimu Nr. (9.89) 460-1187 nusprendė Pareiškėjo prašymą tenkinti ir gražinti 399,75 Eur PVM.

Latvijos Respublikos mokesčių administratorius 2019-12-05 kreipėsi į Lietuvos mokesčių administratorių, pateikdamas „Suvienodintą dokumentą, leidžiantį vykdyti reikalavimus, vadovaujantis Tarybos direktyva 2010/24/ES" Nr. 30.4-4.1.4/80016(IIN).

Pateiktame dokumente nurodyta, kad Pareiškėjo skola Latvijos Respublikos mokesčių administratoriui sudaro 32783 Eur.

Mokesčių administratorius, atsižvelgdamas į Latvijos Respublikos mokesčių administratoriaus pateiktą prašymą, į tai, kad Vilniaus AVMI nusprendė grąžinti Pareiškėjui 399,75 Eur PVM bei vadovaudamasis aukščiau išdėstytomis MAĮ, SPIMĮ bei Tarybos direktyvos 2010/24/ES normomis, konstatavo, jog Vilniaus AVMI pagrįstai nusprendė grąžintiną sumą pervesti ne į Pareiškėjo prašyme nurodytą sąskaitą, bet Latvijos Respublikos mokesčių administratoriui.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo skundas atmestinas, skundžiamas Inspekcijos sprendimas tvirtintinas.

Nagrinėjamoje byloje ginčas tarp šalių kilo dėl Inspekcijos Sprendimo, kuriuo nuspręsta patvirtinti Vilniaus AVMI 2020-03-24 sprendimą Nr. (9.89) 460-1187 grąžinti 399,75 Eur PVM sumą, kuri buvo pervesta išieškojimą dėl Pareiškėjo įsiskolinimo inicijavusiam Latvijos mokesčių administratoriui. Pareiškėjas nesutinka su Sprendimo dalimi, pagal kurią buvo nuspręsta grąžintiną sumą pervesti ne į Pareiškėjo prašyme nurodytą sąskaitą, bet Latvijos mokesčių administratoriui. Byloje nagrinėjamu atveju nekyla klausimas dėl pačios permokos pagrįstumo. Skundo nagrinėjimo metu Komisijos turi būti išnagrinėta, ar Inspekcija teisėtai ir pagrįstai negrąžino PVM permokos į Pareiškėjo nurodytą sąskaitą, pervesdama grąžintiną sumą Latvijos mokesčių administratoriui.

Dėl Inspekcijos Sprendimo teisėtumo

Pareiškėjas, nesutikdamas su Inspekcijos sprendimu, pažymi, kad Inspekcija Sprendime nepateikė ir nenurodė aiškaus teisinio pagrindo, kuriuo remiantis buvo priimtas sprendimas PVM permoką grąžinti ne į prašyme dėl PVM permokos grąžinimo nurodytą sąskaitą, todėl Inspekcijos Sprendimas yra neteisėtas ir nepagrįstas. Inspekcija Sprendime remiasi Direktyvos dėl savitarpio pagalbos nuostatomis, kurios tariamai suteikia teisę nukrypti nuo Direktyvos dėl PVM grąžinimo nuostatų ir grąžintinas PVM sumas pervesti tiesiogiai užsienio mokesčių administratoriui, iki galo neužbaigus Direktyvoje dėl PVM grąžinimo nustatytos PVM permokos grąžinimo procedūros, taip pat nesilaikant Direktyvoje dėl PVM grąžinimo ir ją įgyvendinančiose nacionalinėse Taisyklėse nustatytos tvarkos. Pareiškėjas nurodo, kad iki PVM permokos grąžinimo asmeniui, yra laikoma, kad PVM grąžinimo procedūra yra neužbaigta. Pareiškėjo teigimu, Direktyva dėl PVM grąžinio nenumato galimybės tiesiogiai pervesti grąžintinas PVM sumas kitos valstybės mokesčių administratoriui. Vilniaus AVMI Rašte pateikta nuoroda į Direktyvos dėl savitarpio pagalbos 10 straipsnį nėra susijusi su PVM grąžinimo šalyje neįsisteigusiems asmenims procedūros vykdymu ir nesuteikia teisės mokesčių administratoriui daryti jokių išimčių vykdant PVM grąžinimo šalyje neįsisteigusiems asmenims procedūras, t. y. nesuteikia teisės Vilniaus AVMI grąžintinas PVM sumas pervesti ne į Prašyme nurodytą banko sąskaitą.

Pasisakydama dėl Pareiškėjo teiginio dėl teisinio pagrindo išieškoti mokesčius pagal kitų šalių mokesčių administratorių prašymus nebuvimo, Komisija pažymi, kad MAĮ 29 straipsnio 3 dalyje yra nurodyta, kad Europos Sąjungos valstybių narių mokesčių administracijų (kompetentingų institucijų) prašymai dėl pagalbos išieškant mokesčius nepriemokas nagrinėjami ir vykdomi Lietuvos Respublikos savitarpio pagalbos išieškant mokesčius įstatymo nustatyta tvarka. Prašymuose nurodytos sumos, už kurių išieškojimą pagal SPIMĮ nuostatas atsakingas mokesčių administratorius, išieškomos kaip mokesstinė nepriemoka MAĮ nustatyta tvarka.

Komisija pastebi, kad SPIMĮ, skirto Direktyvos dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis įgyvendinimui užtikrinti, 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos institucija vykdo išieškojimą Lietuvos Respublikoje prašančiosios institucijos naudai, gavusi prašančiosios institucijos prašymą vykdyti išieškojimą ir nustatytos formos suvienodintą dokumentą, kuriuo leidžiama vykdyti

išieškojimą Lietuvos Respublikoje. Paminėtus teisės aktus Inspekcija nurodė Sprendime, kurį skundžia Pareiškėjas. Apie tai, kad gražintina suma gali būti ne gražinta, o panaudota prašymui dėl pagalbos išieškant mokesčius pagal Direktyvą dėl savitarpio pagalbos nurodyta ir Vilniaus AVMI sprendime bei Vilniaus AVMI 2020-03-30 rašte Nr. (9.89) 46-MPD-2596. Todėl Pareiškėjo teiginys, kad Inspekcija sprendime nenurodė teisinio pagrindo, kuriuo remiantis buvo priimtas sprendimas PVM permoką gražinti ne į prašyme dėl PVM permokos gražinimo nurodytą sąskaitą, neatitinka byloje nustatytų aplinkybių.

Komisija, pasisakydama dėl Pareiškėjo argumentų, jog Direktyvoje dėl PVM gražinimo nėra nuostatų, leidžiančių gražintiną PVM sumą pervesti kitos valstybės mokesčių administratoriui, pažymi, kad mokesčių administratoriaus veiksmai buvo sąlygoti ne Direktyvos dėl PVM gražinimo, o Direktyvos dėl savitarpio pagalbos įgyvendinimo nuostatų. Todėl, laikydamasis Direktyvoje dėl savitarpio pagalbos nustatytų ir nacionaliniuose teisės aktuose įgyvendintų nuostatų, mokesčių administratorius privalėjo pervesti mokėtoju priklausančias sumas į kitos šalies administratoriaus – išieškotojo sąskaitą iš karto, kai paaiškėjo, kad permoka yra pagrįsta. Nors MAĮ tiesiogiai nėra nustatyta, kad mokestinė permoka gali būti pervedama išieškojimą inicijavusiam užsienio mokesčių administratoriui, tačiau MAĮ yra pateikta nuoroda į specialų savitarpio pagalbai išieškant mokesčius skirtą įstatymą – SPIMĮ, kuris numato tokių pačių taisyklių taikymą kaip ir nacionalinės mokestinės nepriemokos išieškojimo atveju. Todėl byloje nagrinėjamu atveju, mokesčio permoką pervedant kitos šalies mokesčių administratoriui, buvo laikomasi iš esmės tokių pačių taisyklių kaip ir nacionalinio mokesčių išieškojimo (permokos įskaitymo) atveju, kurios numato, jog mokesčio permoka pirmiausia įskaitoma mokesčių mokėtojo mokestinei nepriemokai padengti arba pervedama į antstolio nurodytą sąskaitą (jei yra gautas antstolio patvarkymas dėl skolininko turtinių teisių į priklausančią gražinti permokos sumą), ir tik likusi suma gražinama mokesčių mokėtoju (MAĮ 87 straipsnis ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. gruodžio 7 d. įsakymas Nr. VA-186 „Dėl Mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų gražinimo (įskaitymo)“. Pareiškėjo teiginys, kad išieškojimas gali būti pradėtas vykdyti tik užbaigus gražinimo į mokesčio mokėtojo sąskaitą procedūrą, t. y. gražinus mokesčio sumas į mokesčio mokėtojo sąskaitą, nėra pagrįstas teisės aktais.

Vadinasi, nagrinėjamu atveju, nors ir buvo patvirtintas sprendimas gražinti Pareiškėjui PVM sumą, tačiau teisės į gražinamą sumą, atsiradimo metu, jau buvo gautas kitos valstybės mokesčių administratoriaus prašymas dėl išieškojimo inicijavimo dėl Pareiškėjo įsiskolinimo kitoje valstybėje. Visa tai lėmė, jog mokesčių administratorius, atsižvelgdamas į aptartą teisinį reguliavimą, priėmė pagrįstą sprendimą pervesti gražintiną sumą išieškojimą inicijavusiam Latvijos mokesčių administratoriui, o Pareiškėjas neįgijo teisės laisvai disponuoti gražintina suma.

Dėl ES teisės taikymo ir aiškinimo

Pareiškėjas pažymi, kad nagrinėjamu atveju kilęs ginčas yra susijęs su Direktyvoje dėl PVM gražinimo nustatytos procedūros ir Direktyvos dėl savitarpio pagalbos nuostatų kolizija bei objektyvia būtinybe ją išspręsti. Šiuo atveju nei ESTT praktikoje, nei aptartose direktyvose nėra pateikta jokių aiškių kolizijos sprendimo taisyklių. Pareiškėjo nuomone, yra būtina kreiptis į ESTT dėl prejudicinio sprendimo gavimo ir pateikti klausimus, susijusius su permokos išieškojimo momentu ir galimybe nukrypti nuo Direktyvos dėl PVM gražinimo, kurie yra nurodyti šio sprendimo aprašomojoje dalyje.

Komisija pažymi, kad pareiga kreiptis į ESTT dėl išaiškinimo nėra absoliuti. Į ESTT kreiptis nereikia ir *acte clair* atveju – kai tinkamas ES teisės pritaikymas yra akivaizdus, kai nekyla pagrįstų abejonių dėl to, kaip turėtų būti sprendžiamas kilęs ginčas. Bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes turi įvertinti, ar jo sprendimui priimti būtinas ESTT prejudicinis sprendimas (žr. ESTT 2016-12-08 sprendimą sujungtose bylose Nr. C-532/15 ir C-538/15, 27 punktą).

Kaip jau buvo aptarta šiame sprendime, minimos ES direktyvos nustato skirtingus mokestinius teisinius santykius reguliuojančias normas: Direktyvoje dėl PVM gražinimo

nustatytos PVM grąžinimo užsienio apmokestinamiesiems asmenims, kurie nėra įsisteigę PVM grąžinančioje valstybėje narėje ir atitinka nustatytas sąlygas, taisyklės, o Direktyvoje dėl savitarpio pagalbos nustatytos taisyklės, kuriomis vadovaudamosi valstybės narės turi teikti pagalbą valstybėje narėje vykdant šioje direktyvoje nurodytus reikalavimus, atsirandančius kitoje valstybėje narėje. Pastaroji Direktyva įpareigoja imtis išieškojimo veikslių, gavus pagalbos prašymą iš kitos ES valstybės mokesčių administratoriaus. Komisijos nuomone, mokesčių administratoriaus priimtas sprendimas PVM permoką grąžinti ne prašyme grąžinti PVM nurodytam asmeniui, bet išieškojimą inicijavusiam kitos šalies mokesčių administratoriui nėra nukrypimas nuo Direktyvoje dėl PVM grąžinimo nustatytų taisyklių, nes tokia pareiga realizuota, laikantis specialaus ES teisės akto – Direktyvos dėl savitarpio pagalbos įgyvendinimo nuostatų. Komisijai nekyla abejonių dėl minėtose direktyvose įtvirtinto teisinio reguliavimo, sprendžiant dėl grąžintinos PVM permokos pervedimo kitos šalies mokesčių administratoriui klausimo. Todėl Komisija netenkina Pareiškėjo prašymo kreiptis į ESTT dėl prejudicinio sprendimo šioje byloje.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a :

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2020-04-29 sprendimą Nr. 69-50.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, sprendami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė	Edita Galiauskaitė
Komisijos narys	Evaldas Raistenskis
Komisijos narė	Rasa Stravinskaitė
Komisijos narys	Andrius Venius
Komisijos narė	Vilma Vildžiūnaitė